

00:01

Advocaten: massaclaimwet verzandt en zet consument op achterstand

Edwin van der Schoot, Martijn Pols

Advocaten van onder andere Finch en AKD vinden dat de Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie niet het beoogde resultaat oplevert. Foto: Peter Hilz/ANP

In het kort

- Nieuwe wetgeving moest massaclaims van burgers en consumenten eenvoudiger voor de rechter krijgen.
- Ondanks een reeks aan nieuwe zaken, dreigt deze wet, de Wamca, niet het beoogde resultaat op te leveren.
- Claimadvocaten verenigen zich nu, onder meer om meer aandacht te vragen voor dit probleem en de toegang tot het recht op peil te houden.

Nederlandse burgers en consumenten dreigen juridisch op achterstand te worden gezet, omdat de wet voor het oplossen van massaschades dreigt te verzanden in veel te lange procedures. Deze wet, de Wamca, moest mensen met relatief kleine schades collectief meer mogelijkheden geven om die terug te claimen bij bedrijven en overheden. In dit soort zaken gespecialiseerde advocaten verenigen zich nu om hiervoor aandacht te vragen.

‘De wet was juist bedoeld om mensen beter en sneller toegang tot het recht te geven, maar bijna vier jaar na de invoering is nog geen enkele procedure aan een inhoudelijke behandeling toe’, zegt Koen Rutten van advocatenkantoor Finch uit Utrecht, onder meer gespecialiseerd in dit soort massaclaims. ‘De bedoeling was dat de Wamca dit soort zaken eenvoudiger zou maken en dus ook zou versnellen, maar dat dreigt nu toch te mislukken.’

Sinds de invoering van de nieuwe claimwet in 2020 leek er juist een nieuwe stroom claims op gang te komen. Een reeks aan stichtingen bond onder meer al de strijd aan met grote techbedrijven als Amazon, TikTok, Google, X Corp., Oracle en Salesforce over het schenden van de privacyregels en het stiekem doorverkopen van persoonsgegevens.

Daarnaast is een groep vrouwen met lekkende borstimplantaten van fabrikant Allergan naar de rechter gestapt en lopen er ook nog procedures van beleggers tegen Airbus, waar een omkoopschandaal een flinke koersdaling tot gevolg had. Ook een bekende zaak is een claim tegen de overheid en de GGD, die gevoelige data lekte in de coronaperiode, omdat callcentermedewerkers daar tijdens de grote vaccinatieoperatie toegang toe hadden en gegevens zelfs doorverkochten.

Voortslepende zaken

Rode draad in al deze zaken: ze slepen zich voort, vooralsnog zonder zichtbaar resultaat. Een van de belangrijkste redenen die advocaat Rutten aanvoert, is dat de wet veel mogelijkheden biedt verwerpen op te blijven werpen, over vaak minder belangrijke details. ‘Wij staan voor een zorgvuldige procedure, maar het slaat nu door naar de verkeerde kant. Aan alles merk je dat de strategie is: zo lang mogelijk rekken.’

Dat past in zijn ogen bij de bredere houding van bedrijven en hun

Zuidas-advocaten ten opzichte van consumentenclaims. Zo is er, uit deze hoek, regelmatig commentaar op de vermeende stroom aan nieuwe claims. Nederland dreigt een claimparadijs in Europa te worden, zeggen critici, waar gelukzoekers voor een eventuele ruime winstvergoeding procedures beginnen en bedrijven vogelvrij worden verklaard.

De cijfers laten vooralsnog het tegenovergestelde zien. Voor het tweede achtereenvolgende jaar is het aantal nieuwe zaken dat op basis van de Wamca is gestart gedaald, tot vijftien (tot nu toe). In totaal zijn er 71 zaken aangespannen, zo blijkt uit het centraal register voor collectieve vorderingen bij de rechtspraak. 'En dat zijn ook niet allemaal schadeclaimzaken', zegt Patrick Haas van advocatenkantoor AKD, die bijvoorbeeld wijst op vakbonden en de stichting Brein die deze wet erbij pakken.

Nieuwe vereniging

De advocaten van de eisende kant hebben zich nu verenigd in de Vereniging Massaschade Advocaten. Rutten is de eerste voorzitter, Haas de secretaris. Naast Finch en AKD hebben ook advocaten van kantoren als Bureau Brandeis, Lemstra Van der Korst, plus de Amerikaanse kantoren Hausfeld en Scott+Scott zich al aangesloten.

Gemene deler is het regelmatig optreden in massaclaimzaken aan de kant van de gedupeerden, dus tégen de grote bedrijven, veelal vertegenwoordigd door de kantoren aan de Zuidas. Dat de andere kan zich nu verenigt, is hard nodig, zegt Rutten namens zijn kersverse club. 'Het is zaak dat we een gezamenlijk tegengeluid laten horen vanuit deze kant van de massaclaims, omdat het bedrijfsleven aan de andere kant al heel vocaal is.'

Massaclaims fungeren juist als een middel om gaten in de handhaving van regels op te vangen, benadrukt Haas. 'De mogelijkheid om kwaadwillende bedrijven op deze manier aan te kunnen pakken, leidt er in de praktijk toe, zoals de bedoeling is van de wetgever, dat ze zich in de dagelijkse praktijk beter gedragen.' En als er vooralsnog weinig tot geen massaschadeclaims worden toegewezen, voelen bedrijven zich vrijer de randen op te zoeken, zoals bijvoorbeeld de autofabrikanten deden met hun vervuilende sjoemeldiesels, waar Haas drie claims over heeft lopen.

Zaak beginnen is niet eenvoudig

Dat het eenvoudig zou zijn om een zaak te beginnen, weerspreken Rutten en Haas ook. 'Wij werken al een tijdje aan een schadeclaim over variabele energietarieven die niet op de juiste manier zijn berekend aan de consument, maar de dagvaarding ligt nog niet bij de rechtbank', schetst Rutten. Een belangrijke hobbel is de financiering, in dit geval door een externe financier. 'Het kan zomaar anderhalf jaar duren voordat we kunnen dagvaarden. In tegenstelling tot het beeld dat deze fondsen zorgen voor een reeks aan nieuwe claims, is mijn ervaring dat zij juist heel zorgvuldig kijken voordat ze een procedure willen steunen.'